

Sygn. akt IV CSK 551/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorczyk

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa B. P. i M. P.

przeciwko J. R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lutego 2020 r.,

skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt V ACa (...),

oddala skargę kasacyjną;

zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę

**5. 400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2018 r. oddalił apelację powodów B. P. i M. P. od wyroku Sądu Okręgowego w B. w części oddalającej żądanie powodów zasądzenia od pozwanego J. R. dalszej kwoty 575829,09 zł, tytułem prowizji określonej w umowie z dnia 22 sierpnia 2008 r., której stroną była G. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. U podłoża tego rozstrzygnięcia legło ustalenie, że powód B. P., który tę umowę zawarł w chwili jej podpisywania i wykonywania, znał zasady reprezentacji spółki G..

Skarga kasacyjna powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego zawiera zarzut naruszenia art. 316 § 1 w zw. z art. 382 k.p.c., art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., a także art. 415 k.c., i zmierza do uchylenia tego wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odnosnie do zarzutu naruszenia art. 316 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. godzi się zauważyć, że wyrażona w art. 316 § 1 k.p.c. zasada aktualności orzeczenia ma zastosowanie do sądów obu instancji, gdyż instancja odwoławcza jest tu przede wszystkim sądem merytorycznym, a nie tylko kontrolnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2006 r., II CSK 153/05 nie publ.). W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że chodzi w art. 316 § 1 k.p.c. o zasady dotyczące czasu orzekania, które mają za zadanie określenie momentu właściwego dla oceny stanu sprawy przez sąd przy wydaniu wyroku; stan sprawy może bowiem w toku procesu ulegać zmianom. Przez pojęcie użyte w tym przepisie pojęcie „stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy” należy rozumieć stan faktyczny ustalony przez sąd na podstawie dowodów przeprowadzonych zgodnie z regułami postępowania dowodowego przewidzianymi w art. 227 i nast. k.p.c. oraz obowiązujący stan prawny (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r., II CKN 70/97, Nr 8, poz. 113, z dnia 22 stycznia 2015 r., III CSK 108/14, nie publ., z dnia 27 marca 2019 r., V CSK 68/18, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2002 r., 537/00 nie publ.).

Skarżący poprzez zarzut naruszenia art. 316 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. w istocie zarzucili błędy w ocenie dowodów popełnione przez Sąd drugiej instancji,

które doprowadziły do kwestionowanego ustalenia, że skarżący B. P. miał pełną świadomość przy zawieraniu umowy z dnia 22 sierpnia 2018 r., iż wymagana jest reprezentacja łączna spółki G.. Chodzi, zdaniem skarżących, o pominięcie przy ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazanych w skardze kasacyjnej dowodów.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że zakresem art. 316 k.p.c. nie jest objęte pominięcie przez sąd drugiej instancji przy ocenie żądania części materiału dowodowego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., I CKN 179/99, OSNC 2002, Nr 4, poz. 54, z dnia 13 grudnia 2006 r., nie publ., z dnia 5 listopada 2009 r., II UK 102/09, nie publ., z dnia 28 kwietnia 2010 r., I UK 339/09, nie publ.).

O naruszeniu przez Sąd Apelacyjny art. 316 § 1 k.p.c. można byłoby mówić, jak wskazano, wówczas, gdyby wydając orzeczenie nie uwzględnił zmiany stanu faktycznego lub prawnego w toku postępowania apelacyjnego. W sprawie nie doszło do takich zmian mogących mieć znaczenie dla ustalenia, że skarżący B.P. miał pełną świadomość, iż do składania oświadczeń woli za spółkę G. wymagana jest reprezentacja łączna. W konsekwencji, wbrew sformułowanemu przez skarżących zarzutowi naruszenia art. 316 § 1 w związku z art. 382 k.p.c., ocena materiału dowodowego prowadząca do tego ustalenia nie jest objęta materią art. 316 § 1 k.p.c.

Chybiony okazał się również zarzut naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., którego słuszności skarżący upatrywali w bezzasadnym pominięciu części materiału dowodowego przy ustaleniu, że B. P., w chwili podpisywania umowy z dnia 22 sierpnia 2018 r., znał zasady reprezentacji spółki G..

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, zgodnie z którym zarzut naruszenia art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. może usprawiedliwiać podstawę kasacyjną naruszenia przepisów postępowania wyjątkowo wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie posiada wszystkich koniecznych elementów lub zawiera braki uniemożliwiające przeprowadzenie jego kontroli kasacyjnej (por. wyroki: z dnia 24 stycznia 2008 r., I CSK 347/07, nie publ., z dnia 27 marca 2008 r., III CSK 315/07, nie publ., z dnia 21 lutego 2008 r. III CSK 264/07,

nie publ.). Sąd Apelacyjny, w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, wyraźnie wskazał dowody na których oparł kwestionowane ustalenie. W tym zakresie motywacja tego wyroku jest jednoznaczna i poddaje się on w tej kwestii kontroli kasacyjnej. Uwagi skarżących dotyczące pominięcia części materiału dowodowego są w istocie niedopuszczalną w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.) polemiką z ustaleniami i oceną dowodów przeprowadzoną przez Sąd Apelacyjny.

Na koniec, na gruncie wiążących Sad Najwyższy ustaleń niepodobna mówić o odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 415 k.c.

Z tych przyczyn orzeczono, jak w wyroku.